

ATD VIERDE WERELD

mensenrechtenbeweging met de allerarmsten

MAART 2021 NR: 172

MEELEVENVANUIT ZOETERMEER

Dag vrienden en vriendinnen

Hier een update vanuit de groep Zoetermeer. Zoals iedereen weet zitten we in coronatijd en dat valt niet mee, ook niet voor de gezinnen waar we contact mee hebben. We zijn als vrienden van elkaar en blijven met hen in contact. We bellen en appen of waar dit mogelijk is video bellen. Er is veel gebeurd en gedaan het afgelopen jaar. We zijn mensen verloren door ziekten en corona. Ook gezinnen werden getroffen door de corona en moesten noodgedwongen in quarantaine.

Er waren jongeren die geen contact hadden met anderen. Zelf kon ik vanwege een operatie een tijdje niet met hen praten. Ik werd gedwongen om het rustiger aan te gaan doen.

Van een gezin, waar we dicht bij stonden, kwam de moeder te overlijden. Terwijl deze mensen eindelijk weer een vaste plek hadden na een periode van dakloosheid. Deze vrouw werd nog geen 50 jaar, ze was net voor het eerst Oma geworden! Zo zie je dat armoede schade brengt aan gezondheid en alles kapot maakt. De kinderen woonden al jaren niet meer thuis. Het verdriet is erg groot. Op dit moment hou ik zoveel mogelijk contact met de kinderen en hun oma.

*De brand in de bovenste etage aan de Rederijkerstraat in Den Haag.
© Jos van Leeuwen*

Een ander gezin verloor door brand **vlak voor de kerstdagen** hun woning. (Later bleek dat de bovenburen een wietplantage op zolder hadden.) Ze vroegen ons om een plek voor noodopvang. Daar hebben we als ATD team aan meegeholpen. Zij kregen een voorlopige woonplek tot hun woning weer bewoonbaar is. Hun huis staat op dit moment in de steigers.

Dit alles hebben we als ATD Nationaal Team goed op kunnen vangen, door telefonisch contact te houden en naar hen te luisteren. Iedereen mist de verbinding met anderen gezinnen net als de jongeren, die niet goed met deze crises weten om te gaan.

Positief nieuws kwam van twee families in Zoetermeer. Ze vertelden dat hun wens eindelijk in vervulling is gegaan: ze werden Opa en Oma!

Samen met de jongeren ben ik een skypegroep begonnen om na te denken over de toekomst. En daardoor hebben we er ook nieuwe jongeren bij gevonden. Daarnaast hopen we binnenkort, zodra het mogelijk is, in Den Haag een plek te hebben om met zijn allen te kunnen praten en nieuwe vrienden te ontmoeten om onze stem te laten horen. Maar nu moeten we thuis werken en dat valt niet mee!

Mijn duoschap met Nico van Jaarsveld werkt heel goed. Binnenkort zullen we daar iets over op papier zetten. Het duoschap werkt als een tandem: samen kom je goed vooruit. In het begin zit ik op de eerste zitplaats en aan het stuur. Als er lastige klusjes komen in de systeemwereld, en je weet waar onze gezinnen soms volledig vastzitten, dan wissel ik met Nico van zitplaats en gaat hij sturen. Hij gedraagt zich dan als een hond aan je broekspijp. Hij laat niet meer los totdat er een oplossing is gevonden voor de mensen die onze ondersteuning hard nodig hebben.

Maar we zitten niet stil, we houden alle berichten in de gaten en doen wat we kunnen. Dit ook samen met onze goede politieke vrienden die we kennen. We hopen, wanneer het weer kan, jullie weer te zien en te spreken.

Neem gerust contact op!

U kunt mij bereiken via 06-40644956 op maandag, dinsdag en woensdag tussen 9.30 uur en 14.00 uur.

Gérard de Jong
lid Nationaal Team

ECONOMIE ANDERS

Eén van de speerpunten van ATD internationaal is het creëren van mogelijkheden voor een economie waarin mens en aarde worden gerespecteerd. Waarin niet winst, productie en materiële rijkdom centraal staan, maar delen, persoonlijke ontwikkeling en duurzame bescherming van de aarde. In dit artikel beschrijf ik enkele initiatieven van organisaties die hier ook mee bezig zijn. **ATD zou hen aan willen sporen stil te staan bij de vraag: Hoe kunnen we zorgen dat nieuwe ontwikkelingen niet als laatste terecht komen bij mensen die door armoede heel geïsoleerd leven en uitgesloten blijven?** Maar dat zij mee kunnen denken en hun inzichten en ervaringen mee-genomen worden? Niet alleen over geldzaken, maar ook over hoe we samen onze samenleving vormgeven. Als je langdurig met financieel tekort en de gevolgen daarvan te maken hebt, raak je het gevoel kwijt dat je zelf je leven vorm kunt geven. Je hebt te maken met controle, inmenging en beslissingen van anderen over jouw leven. Onderstaande initiatieven willen de regie over hun eigen leven weer teruggeven aan burgers.

Op een hele directe en kleinschalige manier, van onderop in de armere wijken van Rotterdam, wordt gewerkt met Zelfregie-groepen. Meerdere groepjes van (4-10) mensen met een uitkering, die dezelfde vaardigheden of interesses hebben, bedenken samen een ondernemende manier om collectief en legaal wat bijverdiensten te hebben naast de uitkering. Het is geïnspireerd op een methode uit Schotland: Self Reliant Groups: we are stronger together (www.wevolution.org.uk). De groepjes komen regelmatig bijeen, sparen, rouleren leiderschap, delen kennis en kunde met elkaar. Ze helpen zichzelf, elkaar en de gemeenschap om hen heen met economische initiatieven. In Rotterdam kun je denken aan catering, oppasdiensten, schoonmaak, mondkapjes naaien. De groepen worden ondersteund onder andere door Bärbel Goedeking (Stichting Wmove.nu), die al eerder met ATD kennismakte. Het lukt hen in de regelgeving rond

bijverdiensten dusdanig ruimte te zoeken en te vinden, dat de groepen er zowel sociaal als financieel baat bij hebben.

Afbeelding van website cash to grow

Een ander kleinschalig en collectief initiatief is het vormen van zelfstandige spaargroepen (www.cash2grow.nl). Hier wordt gewerkt binnen het bestaande geldsysteem, vergelijkbaar met de broodfondsen van ZZP-ers. Samen beheren zij een spaarpot waarin iedereen wekelijks een zelfgekozen geldbedrag spaart, bijvoorbeeld 2 euro of meer. Het gaat niet om grote bedragen, maar om elkaar aan te moedigen bewuster met geld om te gaan, bepaalde doelen te bereiken en samen de discipline daarvoor op te brengen. Leden kunnen ook samen besluiten een kleine lening te geven aan een lid. Het sociale netwerk en zelfvertrouwen van leden doen groeien is net zo belangrijk als iets mogelijk maken met geld. Esther Langen, die voor ATD in Den Haag aan fondsenwerving werkt, volgt momenteel een training om zelf een spaargroep te kunnen begeleiden. Zij is ook medeoprichtster van Coöperatie EVA, waar vrouwen met een afstand tot de arbeidsmarkt de kans krijgen een onderneming te starten. Het verdiende geld investeren zij in opleiding of verdere ontwikkeling van hun onderneming. Eigenlijk ook een Zelfregiegroep dus! Een laatste organisatie die met het thema geld al tientallen jaren bezig is, is Social Trade Organisation (Stichting Stro, www.socialtrade.nl). In het begin om te pleiten voor afschaffing van rente, zodat geld niet langer de armen armer maakt en de rijken rijker.

Gratis kwartaalblad van de Internationale Beweging ATD Vierde Wereld in Nederland
Wij ontvangen graag reacties op het blad en de artikelen. Bezoek de website voor informatie en bestellingen.

Landelijk Centrum

Regentesseplein 13 - 2562 EV Den Haag
070 361 57 87
denhaag@atd-vierdewereld.nl

Ontmoetingscentrum 't Zwervel

Raalterweg 19 - 8131 SB Wijhe (Ov.)
0570 52 19 99
tzwervel.wijhe@atd-vierdewereld.nl

Abonnementwijziging

ledenadministratie@atd-vierdewereld.nl

Nederland: www.atd-vierdewereld.nl
Internationaal: www.atd-fourthworld.org
Over de stichter: www.joseph-wresinski.org/nl

Foto's: ATD Vierde Wereld, tenzij anders vermeld
Redactie: Medewerkers ATD Vierde Wereld

Het huidige geldsysteem veroorzaakt armoede en milieuproblemen. Groei van geld moet geen doel op zichzelf worden, maar geld moet ten dienste staan aan de mens en de aarde en haar ruilfunctie optimaal vervullen. Inmiddels heeft Stro op meerdere plekken in Nederland en in de wereld projecten met eigen Ander geld. Lokale munten/valuta die ervoor zorgen dat de banken minder macht hebben en dat geld in de eigen regio meerdere investeringen mogelijk maakt.

ATD Nederland wil deze initiatieven graag volgen en een uitwisseling van kennis en inzichten tot stand brengen vanuit het perspectief van mensen die al generatieslang armoede en sociale uitsluiting kennen.

Annelies Neutel

SCHRIJVEN OM ZICHTE LATEN HOREN.

"Het schrijven is een van de pilaren van de actie van ATD Vierde Wereld. Om te begrijpen, om afstand te kunnen nemen, om te getuigen, om hun verhaal, hun geschiedenis aan de armen terug te geven. Maar ook om de geschiedenis van de armsten aan de samenleving terug te geven." Dit zei père Joseph Wresinski in 1987.

Het Franse maandblad Le journal d'ATD Quart Monde publiceerde in januari j.l. een dossier over het belang van schrijven. Een greep uit gesprekken met volontaires, medestanders en voorvechters maakt dit duidelijk.

Hier een samenvatting.

"Ik vroeg me af waarom ze in de beweging zo'n grote waarde hechten aan schrijven. Maar ik begreep later, toen ik gezinnen ontmoette, dat ik vaak pas begreep wat de mensen me vertelden, als ik het opgeschreven had. Hun leven is zo anders dan het mijne. Vaak geloofde ik mijn oren niet. Ik leerde door hun ogen kijken. Ik leerde hun logica begrijpen. Het hielp me mee te praten in de teamvergaderingen."

"Als ik bij een gezin op bezoek was, als maatje bij een evaluatie van de kinderen, kon ik feiten aandragen over de vooruitgang van de kinderen. Dat was belangrijk vanwege de stappen die de jeugdzorgwerker zou gaan nemen. Ik heb ook begrepen dat onze geschriften konden dienen om de geschiedenis van de armsten te documenteren."

"Het schrijven van de activiteitenverslagen hielp me te begrijpen, oplossingen te vinden, nieuwe ideeën op te doen. Hoe we hebben gewerkt en wat de vooruitgang is voor de mensen in de wijk." "De mensen hebben er recht op te weten wat we doen en waarom. Maar dat is niet het enige. We moeten het ook kunnen delen in groter verband."

"We schreven ook samen met de mensen. Want je kunt niet zomaar wat over hen schrijven. Het gaat immers om een gezamenlijke strijd." Een volonair schreef: "Dankzij de notities die ik heel regelmatig schreef kon ik dat boek schrijven, met de preciese feiten, Het gaat erom dat de personen, die me hadden geïnspireerd, zich erin terugvonden, dat ik hen niet verraden had. Je moet steeds weer bij jezelf nagaan: waarom en wat schrijven? Soms is het te intiem wat je hebt gehoord, dus het evenwicht is nooit makkelijk te vinden als ze ons in vertrouwen nemen. Wanneer draagt het bij aan hun strijd, en wanneer houdt je het voor jezelf omdat het te persoonlijk is?" Voorvechters van de Vierde Wereld schrijven ook. "Als ik schrijf, voel ik dat ik besta, dat ik iets te zeggen heb. Dat werkt bevrijdend. En ik schrijf ook voor de anderen die ons nog niet kennen, maar die hetzelfde meemaken als ik." Zo is schrijven ook een politieke actie. "We kunnen daarmee het bewustzijn en de blik van het grote publiek vergroten." "Mensen geloven vaak niet wat de armsten wordt aangedaan; hun daden van verzet tegen de misère moet bekend worden gemaakt. Dat kan op allerlei manieren en voor alle soorten publiek. Het gaat om het vergroten van het bewustzijn en de kijk op de grote armoede. Erover lezen kan ertoe leiden dat mensen zich verantwoordelijk gaan voelen om te werken aan hun eigen oordeel en aan maatschappelijke veranderingen."

De verslagen worden zorgvuldig opgeslagen. Sinds 2007 in Baillet-en-France, in het Geheugen- en onderzoekscentrum Joseph Wresinski, samen met foto's, films, geluidsbanden en creatieve uitingen. Zij kunnen worden gebruikt met groot respect en volgens de principes en criteria voor toegankelijkheid, die zijn gedefinieerd door een ethische commissie.

Meer weten? www.joseph-wresinski.org.

VIERDE WERELD FORUM:

Een plek van samen denken en voorstellen doen.

Op basis van de uitgangspunten van ATD Vierde Wereld zien we voor de komende jaren als speerpunt voor de beweging in Nederland en met name voor 't Zwervel: de dialoog bevorderen tussen mensen in langdurige armoede en anderen in de samenleving. *Mensenrechten* (armoede is onrecht) en *sociale duurzaamheid* zijn de leidraad voor de komende jaren.

Met dit Vierde Wereld Forum willen we onderwerpen aan de orde stellen die mensen in armoede belangrijk vinden om de uitsluiting te doorbreken. Samen goed begrijpen hoe uitsluiting werkt, voorstellen doen voor het doorbreken van onrecht, zoeken naar vormen van samenwerking, waarin de stem van de meest uitgesloten ons uitgangspunt is. Na de wisseling van de leiding in augustus 2020 maken we hierin een nieuwe start. Rekening houdend met de corona-maatregelen zullen er een- of tweedaagse bijeenkomsten zijn in april, mei, juni en juli, en 4 dagen aaneen in september. De bijeenkomst in september heeft als thema: "Het recht om als gezin te leven." Hiervoor worden mensen uitgenodigd uit de wereld van armoedebeleid, jeugdzorg en kinderscherming en voorvechters van de beweging die mee hebben gewerkt aan teksten over dat onderwerp, ter voorbereiding van een boek.

Hebt u belangstelling? Neem contact op met nationaalteam@atd-vierdewereld.nl.
Annie van den Bosch

VERBINDINGSGROEP:

Het gezicht en het hart van de beweging

Als Nationaal Team beseffen we dat we iedereen nodig hebben om een beweging te kunnen zijn. Daarvoor hebben we een aantal mensen benaderd die met ons mee willen denken en ons voeden vanuit de ervaringen die ze in hun gezin of lokale groep opdoen. We zijn ons ervan bewust dat er emancipatie nodig is. Dat we nog meer van onderop advies en ideeën aangereikt willen krijgen. Samen verantwoordelijkheid willen delen, samen plannen maken en samen de schouders eronder willen zetten. Inmiddels zijn we al een aantal keren met hen bij elkaar gekomen en hebben we onze bedoelingen uitgelegd en vooral geluisterd naar wat zij voor ogen hebben als groep. Zij gaven aan dat ze graag een spreekbuis willen zijn voor en met de gezinnen, om dat wat er leeft in de gezinnen en in de lokale groepen te bespreken en van daaruit punten op te pakken voor gezamenlijke actie, ook naar de politiek toe. Maar ook willen ze ruimte krijgen voor onderlinge ondersteuning en een soort lotgenotencontact onderhouden. De ervaring van de één kan betekenis hebben voor de ander, realiseren zij zich.

Zelf hebben ze de naam verbindingsgroep bedacht, daar ze de ver-binding leggen tussen hen onderling als groep, de gezinnen, de lokale groepen, het nationale team en eventuele externe partijen en de samenleving. In het woord verbinding vinden ze wederkerigheid en gelijk-waardigheid terug. Belangrijk om samen te kunnen werken, het delen op gelijke voet, goed naar elkaar te luisteren en open te communiceren.

Een prioriteit vinden ze dat lokale groepen worden ondersteund en daar waar er nog geen zijn worden opgericht, zodat ze zich sterk kunnen maken samen met de gezinnen. Daarnaast zijn de ontmoetingen op 't Zwervel tijdens forum-, ontmoetings-, klus-, en andere dagen altijd weer een stimulans, verdiepend en inspirerend om samen op te staan tegen het onrecht van armoede.

De verbindingsgroep bestaat uit 12 personen, voornamelijk voorvechters/ervaringsdeskundigen en een enkele medestander.

Marion Braad

MENS HIER BEN JE DAN

Mens hier ben je dan op aarde gekomen, niet wetend hoe en waar je terecht zou komen of wat er allemaal in je leven kan of gaat gebeuren.

Je hebt sommige dingen misschien in je eigen handen, maar dat geeft geen garantie dat je alles echt goed snapt of hebt begrepen. Of dat je er echt iets aan kan doen.

Je hebt het niet voor het zeggen of je gezond of niet gezond geboren wordt en dat je dat heel je leven blijft. Je kan er best veel invloed op hebben, maar dat ligt ook aan je omstandigheden en je ontwikkelingsmogelijkheden. En hoe jij als persoon dingen ervaart en je eigen bewustzijn.

Je hebt het niet voor het zeggen waar je geboren wordt en waar je terecht bent gekomen. In een arm of rijk gezin, streng of soepel, of in een land met honger of oorlog. Dat zijn dingen die men als mens niet weet. Er kunnen heel veel dingen in je leven gebeuren waar je, of zelf voor gekozen hebt, of juist eigenlijk helemaal niet.

Maar je bent er en je bent mens. Zo heeft men het bedacht om het te benoemen.

Je bent een levend wezen met gevoel en je bent een weldenkend mens dat hier ook rechten heeft. Helaas worden er ook veel van die rechten geschonden en kan ik alleen maar hopen dat jij als mens niet deze ervaring hoeft mee te maken.

Maar velen helaas wel en daarin maakt het niet uit dat jij nu rijk of arm bent, wit of gekleurd, of gezond of ongezond. Ieder mens heeft recht op deze rechten die eigenlijk in de hele wereld geschonden worden en helaas is daarvan de politiek zich goed bewust en doet men alsof men er veel aan doet.

Maar als puntje bij paaltje komt dan doet men weinig voor de mens die er mee te maken heeft of er midden in zit. Ook bij de rechtbank weet men heel goed dat er genoeg dingen gebeuren die niet in de haak zijn. En ondanks dat je dan beroep doet op een artikel van de wet, geeft dat helaas geen garantie dat de rechter zichzelf aan de wet houdt. Raar he?

Maar ook daar zijn genoeg mensen, die hierin ervaringen hebben. Hier als mens kunnen wij daar toch iets aan doen? Ja, ja, ja, zeker.

OPROEP

Stap 1: Beseffen dat je niet alleen bent. Zoek gelijkgestemden, maar dan hoor ik alleen vraag: waar?

Stap 2: Bij ATD Vierde Wereld. Helaas weten te weinig mensen hiervan.

We willen alle mensen over de wereld laten horen dat we er zijn. Dus wil ik alle lezers oproepen ATD Vierde Wereld wat meer bekend te maken, en mee te denken. Diegene die er al lid van zijn, zich samen te verbinden om hierin plannen te bedenken, want alleen samen kunnen we groots zijn en echt namens de mensheid hun belang vertegenwoordigen, ongeacht waar. Samen een plan bedenken voor het claimen van onze mensenrechten en zeggenschap. Met of zonder regering, want ieder mens doet ertoe.

Nathasja van den Broek,

Voorvechtster lid van de verbindingsgroep

Een veelzeggend gedicht van een voorvechtster die navolging mag krijgen van anderen in overleg met het Nationaal Team. Ook horen we graag uw ervaringen en suggesties. Mail of bel!

E-mail: nationaalteam@atd-vierdewereld.nl

of

Ontmoetingscentrum 't Zwervel 0570-521999 of via

E-mail: tzwervel.wijhe@atd-vierdewereld.nl

Annelies is daar meestal aanwezig op dinsdag, woensdag en donderdag (06-18740335).

U vindt ATD Nederland (en 't Zwervel)

ook op Facebook, Twitter en Instagram!

SAMEN WILSKRACHT TONEN OM ERVOOR TE ZORGEN DAT EXTREME ARMOEDE NIET MEER BESTAAT.

Nummer 32 van Vierde Wereld Verkenningen bevat een interview van Raymond Beaugrand-Champagne, een Canadese journalist, met Joseph Wresinski, tijdens de uitzending "Rencontre" (Ontmoeting) in Montreal, Canada, in april 1982. De journalist stelt onder meer vragen over het bestaan van

generaties lange armoede, of over het onderscheid tussen goede en slechte "armen". Wresinski vertelt hem hoe belangrijk het is om in je leven mensen te ontmoeten die je respecteren en echt in je capaciteiten geloven. Het onderscheid tussen de goede en de slechte komt – volgens hem – van degenen die de mensen niet echt kennen of ontmoeten en niet naar hen (willen) luisteren. Je bent nog geen slechte arme, omdat anderen je uitsluiten. (...) Het is soms makkelijker om te zeggen dat iemand niet interessant is, dan om hem te helpen. Want om hem te helpen, moeten we een tijdje met hem op willen trekken. Wresinski onderstreept ook dat de armsten ons veel te vertellen hebben over rechtvaardigheid, vrijheid en solidariteit en juiste ondersteuning.

Bestellen! zie hieronder

BESTELLINGEN (prijzen inclusief verzendkosten)

Aan de Onderkant ligt de lat altijd hoger, Guy Malfait & Marijke de Cuypere	€ 23,00	Aantal: _____ ex
Vierde Wereld Verkenningen 29, De Rotterdam-wet, discriminatie van overheidswege	€ 3,70	Aantal: _____ ex.
Vierde Wereld Verkenningen 30, Wederkerigheid, (vreedzaam) samenleven bevorderen	€ 5,40	Aantal: _____ ex
Vierde Wereld Verkenningen 31, Wat we niet weten over armoede in Nederland	€ 5,40	Aantal: _____ ex
Vierde Wereld Verkenningen 32, Samen wilskracht tonen om er voor te zorgen dat extreme armoede niet meer bestaat	€ 3,70	Aantal: _____ ex

Totaal bedrag: € _____

Dhr / Mw :
Adres:
Postcode: Plaats:

Incassant ID: NL 13ZZZ411514920000
Kenmerk machtiging: _____ (niet invullen)

Ik verleen de Stichting ATD Vierde Wereld toestemming éénmalig het bedrag van
..... euro af te schrijven van mijn bankrekening:
IBAN: NL

Handtekening: _____ Datum: _____

Deze gehele coupon (of kopie) in een gesloten enveloppe sturen naar:
Stichting ATD Vierde Wereld Nederland, Regentesseplein 13, 2562 EV Den Haag. T. 07036157 87

Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u uw bank binnen 56 dagen opdracht geven het bedrag terug te storten. U kunt ons ook even bellen.

Lidmaatschap van de Internationale Beweging ATD Vierde Wereld

Ik sluit mij aan bij de uitgangspunten (www.atd-vierdewereld.nl) en machtig ATD Vierde Wereld d.m.v. deze **éénmalige incasso**. Aankruisen en invullen wat van toepassing is en deze bon sturen naar:
ATD Vierde Wereld, Regentesseplein 13, 2565 EV. Den Haag. (NL27INGB0002752200)

Lidmaatschap € 10,-

Steunlidmaatschap € 20,-

Gift € _____

Dhr / Mw :
Adres:
Postcode: Plaats:

Incassant ID: NL 13ZZZ411514920000
Kenmerk machtiging: _____ (niet invullen)

Ik verleen de Stichting ATD Vierde Wereld toestemming éénmalig het bedrag van euro af te schrijven van mijn bank- / girorekening: IBAN:

Handtekening: _____ Datum: _____

Deze gehele coupon (of kopie) in een gesloten enveloppe sturen naar:
Stichting ATD Vierde Wereld Nederland, Regentesseplein 13, 2562 EV Den Haag. T. 07036157 87

Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u uw bank binnen 56 dagen opdracht geven het bedrag terug te storten. U kunt ons ook even bellen.